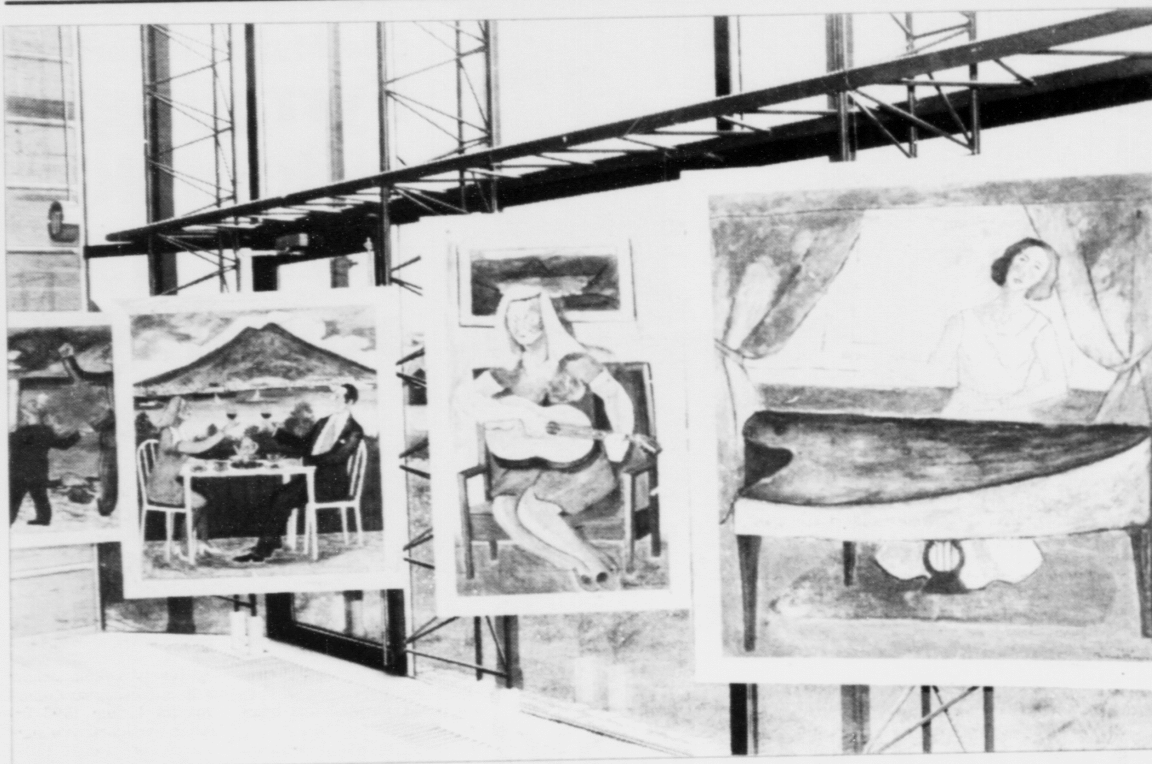

Summarframsýningin í Norðurlandahúsinum:

Frimod lýsir menniskjuna

Framsýningin sýnir Frimod á øðrum øki enn vit eru von við. Ikki landslagsmálningar, men menniskjur

Djarvi listamaðurin, Frimod Joensen hevur í hesum døgum stóra framsýning í Norðurlandahúsinum. Tað er Norðurlandahúsið saman við Listasavni Føroya sum hevur sett framsýningina saman.

– Hesuferð er ikki ein einasti ein landslagsmálningur. Vit hava lagt dent á av velja myndir, har Frimod lýsir menniskjuna og gerandislívið. Frimod hevur verið ein sera virkin málari og har var nóg av taka av, sigur Báður Jákupsson, Listasavn Føroya.

Frimod fylti áttati í mai. Tá hann fylti sjeiti skrivaði Ingálvur av Reyni eina

heilsan til hann í tíðarritinum Brá. Ingálvur hevur kent Frimod síðan fyrstu framsýningina í Avhaldinum í Havn í 1936. Hann skrivaði:

»Tíðliga á vári 1936 hevði ungur sandoyingur málningaframsýning í Avhaldinum í Havn. Hann hevði verið við fiskiskipi undir Íslandi nøkur ár, men dreymurin um at gerast listamaður hevði allatíðina, heilt frá smáðreingi, spøkt í honum. Onkursvegna hevði hann fingið hendur á litum, penslum og øðrum tilfari og var farin at mála.

Tað var ikki smávegis, hann hevði fingið á skaftið.

Avhaldssalurin var avtaklaður við veldigum málningum. Teir størstu hingu á veggjunum, og teir smærri stóðu á bordum og stólum, enná fram við veggjunum vóru teir settir. Ungi listamaðurin spákaði sjálvur millum teir og greiddi frá. Hesin ungi listamaðurin var Frimod Joensen. Onkur hevði sagt honum, at høli at framsýna í var at fáa í Avhaldinum.

Listaframsýningar vóru ógvuliga sjáldsamar í hesum árum. Mikines-málarin hevði framsýnt í 1934, og teir báðir Niels Kruse og Jógván Waagstein settu av og á nýggj verk í vindeyg-

uni í Bláakolluni og hjá Essaba. Har stóðu tey so til onkur keypti, og so varð okkurt nýtt sett í vindeygad.

Framsýningin í Avhaldinum mest sum skakaði flestu áskoðararnar, so nógv breyt hon av frá tí, ið vanliga var at siggja. Frimod hevði málað ross og neyt, brimmyndir og bygdarløg, seyðamannin við seyði sínum og svanirnar á Sandsvatni. Bæði evni og máliháttur vóru so ólík tí, ið áður var framsýnt, at summi hildu, at hesin ungi listamaður als ikki dugdi at mála ordiliga. Frimod endurgav ikki tað, hann hevði sæð, hann umskipaði tað, lagaði

tað eftir teimum hugsjónum ið baldust í honum. Ross og neyt gingu í einum lögnum ævintýrheimi og vóru sjálvi ævintýrdjór. Bygdarløg og landsløg líktust lítill vanligum stöðum, søu út sum okkurt náttúruundur var hent. Vindeyguni í húsunum vóru átøk eygum, ið eygleiddu teg.

Óg so trúði tú upp á hesar myndir, kendi á tær, at soleiðis og júst soleiðis vildi listamaðurin gera tær. Hetta var hansara heimur. Fólk vóru, ið søu, at her var gávuríkur listamaður við upprunaligum – originalum – evnum og stýðjaðu hann, eggjaðu honum at halda á-

fram at mála. Summi keyptu frá honum. Hann var lukkuligur. Neyvan mundi hann tó selja meira enn einar fimm málningar. Sama árið – 1936 – fór Frimod Joensen av landinum. Hann vildi út í heimin at siggja veruliga list, heimslist.

Hann var burturi í umleið 25 ár, búið nærum alla tíðina í Keypmannahavn, men ógjørligt var at liva av tí hann málaði í teirri kreppu-tíð tá var. Lítið og einki seldi hann, so hann noyddist at fara at leita sær eftir onkrum at gera. Hetta var ikki sum at sigtað, men við áhaldni eydnaðist langt um leingi at fáa nakað innan statsbanarnar; har virkaði hann eini 15 ár. Alla tíðina málaði hann, tá onkur lóta var.

Vit høvdu ikki hitst síðan framsýningina í Avhaldinum, so ein dag – hetta hevur verið í 1941 – eg hevði verið á Kunstmuseinum, møttust vit tá eg fór haðani. Prátadu eina løtu, mintust aftur á fyrstu framsýning hansara og talaðu um Føroyar. Vónaðu at kríggið skjótt var av, so sleppast kundi heim aftur. Soleiðis hittust vit av og á, prátadu eitt sindur og fóru hvør til sitt.

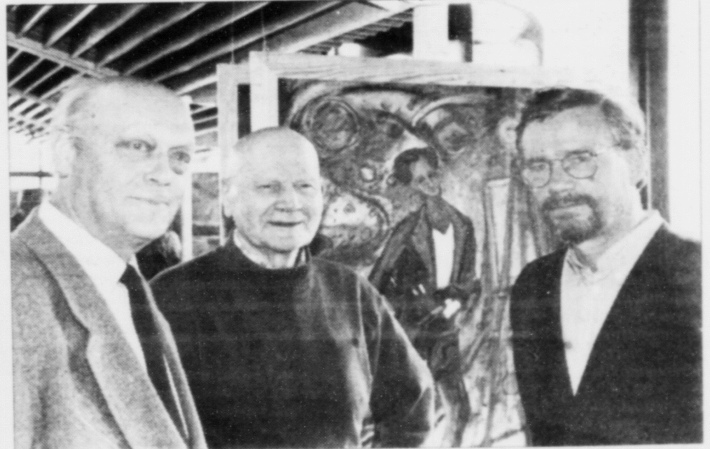
Í 1961 ella 62 kom Frimod heim aftur til Føroya. Við sær hevði hann hundradtals málningar. Meginparturin hevði evni úr Føroyum, men onnur evni høvdu eisini upptikið hann hesi mongu ár. A framsýningum sýndi hann hetta so við og við. Tað rúgvadi ov mikið at framsýna eina ferð.

Hann man hava verið við á hvørtjari Ólavskufraframsýning, síðani hann kom heim aftur. Hevur verið við, tá føroysk listafólk hava framsýnt í Norðurlondum og Skotlandi og hevur havt nógvar góðar framsýningar í Føroyum. Hann er limur í Kunstnersamfundet, ið er undir Akademiet for de skønne Kunster. Virkar enn líka ágrýtin sum nakrantíð, og verk hansara minna teg altíð – tó hann aldrin hevur staðið í stað – um ta frálíku framsýningina í Avhaldinum í Havn.

lagt til rættis: jústinus

Stjórin í Norðurlandahúsinum og stjórin í Listasavni Føroya hava tikið stig til framsýningina, har Frimod Joensen lýsir menniskjuna. Mynd: Jan Müller

Ingálvur av Reyni var eisini á fyrstu framsýningini hjá Frimodi fyrri 58 árum síðan. Her er hann avmyndaður saman við Janus Kamban og Gunnar Hoydal. Mynd Jan Müller